

## Když je konec začátkem aneb The End or To be Continued?

Převod materiálu  
Marta Sedláčková  
Pořadí v lekci  
1

### Téma

Ježíšův příběh pokračuje

### Cíl

Slavit bohoslužbu s celým sborem a ujistit se, že Ježíšův příběh pokračuje v apoštolech i v nás.

---

## Pro učitele

### Výkladové poznámky

Začátek první kapitoly je švem mezi Lukášovým evangeliem a Skutky apoštolskými. Shrnuje to, o čem byla řeč v evangeliu (Sk 1,1–3) a předestírá, co bude obsahem následujících kapitol (Sk 1,8). Je to figura, kterou známe i z jiné literatury, filmů nebo seriálů („v minulém díle jste viděli...“, „v této kapitole se ukáže...“). Zároveň má **teologický obsah**: Ježíšův život, smrt a vzkříšení není jen jednorázová událost, ale cesta, kterou se ubírá mnoho lidí.

**Budete mi svědky:** Evangelium nejde do světa samo o sobě, potřebuje živé lidi. Ti tu nejsou ale pro to, aby mluvili jen o sobě, svých názorech a zažívali hrdinské činy. Mají říct to, co viděli a slyšeli. V Lukášově díle jde sice o skutky apoštolů, ale jejich středobodem je Ježíš Kristus.

**Budete mi svědky v Jeruzalémě, v Judsku, Samařsku až na sám konec země** — je pokračování pověsti z Lk 9,1–6 a naplnění slov proroka o svědecké službě Izraele národem (Iz 49,6). Není to misijní strategie, kterou si vymysleli učedníci, není to ani otázka schopností nebo volby, ale Ježíšův jasný příslib. Refrén o univerzalitě Ježíšovy zvěsti (Boží příklonění patří každému) bude ve Skutcích znít velmi často.

Využívání **po 40 dnů** — znamená být vyučeni, učedníci mají dostatek důkazů, že Ježíš žije. Týžicítka odkazuje na starozákonní příběhy a také na Ježíšovo pokušení na poušti (to nám připomíná, o jaký typ poslání jde i jak je důležitá poslušnost vůči Bohu).

**Křest Duchem svatým a síla Ducha svatého:** Stejně jako Ježíš byl pokřtěn, zmocněn, pomazán Duchem svatým při křtu, i jeho učedníci budou do tohoto Ducha zahrnuti. Živý Kristus používá svědky, jejichž svědectví dostane přesvědčovací moc tehdy, kdy jsou vyzbrojeni jeho silou, silou Ducha svatého. V tomto Duchu mají sílu také k tomu, aby evangelium o Ježíši hlásali svobodně a beze strachu, přestože se stávají mučedníky, „martyry“ (řecky martyr = svědek) a evangelium je přivádí do utrpení.

**Učil je o království Božím / V tom se chceš obnovit království pro Izrael?** Ježíš nechtěl ustanovit politické království, nechtěl vládnout silou a mocí, ani nemluví o někde lokalizovaném nebi či ráji, ať už na zemi nebo na nebesích. Jeho panování se uskutečňuje láskou, otevřeností vůči druhým, službou, proměnou světa. Boží vláda je v Bibli prezentována více obrazy, kromě „soudce“ či „krále“ je to např. i „hlava těla“ — tento obraz daleko aktivněji zapojuje i učedníky a posluchače jako údy, jako součást Božího panování, proměny světa.

Podle některých překladů spojuje autor Skutků poslední Ježíšovy pokyny a nanebevstoupení s **hostinou** (když s nimi byl u stolu — výraz je jedinečný, lze ho přeložit různě). Stolování s Ježíšem je pro Lukáše místem, kde se všichni uzdravují a proměňují (nedostatek vztahů, nesmyslnost života, nemoc, zotročení), je to místo, kde učedníci poznávají Vzkříšeného, setkávají se s ním a mohou se vydat na cestu svědectví o vzkříšení. Všechny tyto motivy jsou velmi důležité pro pochopení našeho slavení večeře Páně, resp. pro veškeré poslání křesťana ve světě.

Není vaše věc **znát čas a lhůtu**. Učedníci mají evangeliem zasáhnout celý svět, nyní/vždycky je k tomu příhodná doba. Je to doba církve, doba Ducha svatého. Jak bude ta doba dlouhá, ovšem není jejich starost, starostí učedníků je tento čas využít. Tato doba trvá až do konce světa, do příchodu Pána — poslání a zaslíbení i síla Ducha svatého se týká i nás.

**Vzat na nebe:** Ježíš není přítomen tak, jako dřív, viditelně. Nyní je u Boha. Pojmy jako nebe, vzduch, oblak (odkaz na starozákonní sloup oblakový) jsou pojmy mytické, obrazné a značí zvláštní Boží přítomnost.

**Co tu stojíte a hledíte k nebi?** Autor Lukáš využívá andělské napomenutí, aby své čtenáře osvobodil od brzkého očekávání parusie (příchodu Krista ve slávu) a zároveň je ujišťuje, že Pán skutečně přijde. Mezitím je čas církve. To, co se děje pak, platí i pro nás: Nestát, nekoukat, ale být spolu a modlit se, očekávat naplnění Duchem a silou ke svědectví a službě.

**Základní zkušenosti**, které jsou obsaženy v příběhu a mohou korespondovat se zkušenostmi dětí: konec něčeho známého a dobrého, nejistota, co bude dál, být ponechán o samotě, mít odpovědnost a úkol, zažívat společenství.

Snažíme se propojit biblický text a čas **bohoslužby na začátku školního roku**, kdy mnoho dětí těžce prožívá konec prázdnin, začínají nové (často první samostatné) zkušenosti ve škole atd. Strachy a obavy nebo nejistotu nelze odvrátit jen vyprávěním, je třeba dát dětem jistotu i skrze modlitby, osobní žehnání, společné slavení večeře Páně, společenství ve sboru, konkrétní vyslání.

## Úskalí

Duch svatý: Zvažte, jak chcete prezentovat zaslíbení daru Ducha svatého. Pokud budeme jeho působení prezentovat příliš masivně, může se nám pak stát, že se to nás ani dítě nebude nijak týkat, dar Ducha svatého se stane minulostí spojenou pouze s apoštoly nebo nedosažitelnou věcí, případně pouhou frází. Uvažujte nad tím, jak se setkáváte s Bohem. Bůh se mnou — to je Duch svatý.

Ve vyprávění – kázání si jistě všimnete, že nepostupuji přesně verš po verši, dokonce předložuji otázku učedníkům o království pro Izrael před zaslíbením Ducha svatého. Všimněte si, jak vlastní biblický text Sk 1,1–14 opakuje, na úvod shrnuje apod. Pro srozumitelnost a přístupnost je třeba vyprávění „narovnat“.

Omlouvám se za využití angličtiny. Lze se jí samozřejmě úplně vyhnout. Vycházím při použití z toho, že některá slovní spojení zdomácněla, jsou srozumitelná. Zároveň je katecheticky zajímavé využít i částečné znalosti cizího jazyka — to, co je v mateřštině běžné, všední, nic nás nad tím nenapadá, při použití cizího jazyka rozvíjí jiné asociace, některá slovní spojení v cizím jazyce jsou výstižnější, cizí jazyk dokáže dítě zaujmout atd. Se staršími dětmi lze takto pracovat s písmenými nebo biblickými texty.

Pokud využijete ve vyprávění – kázání rozhovor s člověkem, kterého trápí, že něco pokněného skončilo, dbejte na jeho autenticitu. Bylo by hloupé, kdyby dospělý vyprávěl něco z pozice dítěte, vůbec ale nevadí, když bude vyprávět o své dovolené, povedeném kurzu šití nebo jak byl jako vedoucí na táboře. Jde o základní zkušenosti, které se objeví jak v biblickém textu, tak v osobním vyprávění.

## Odkazy

Odkazy na starší přípravy a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy pod nadpisem **Kam dále**.

---

## Pro děti

### Kázání pro sbor za pomoci scénického vyprávění

Na scéně sedí smutný člověk (A) s cedulí na tyči. Na ní je napsáno The End (nebo Konec).

Přichází farář nebo katecheta, učitel (B): „Co tu sedíš tak smutný? A co máš na té ceduli? The End? Jako konec?“

B (k posluchačům, k dětem): „Z čeho může být člověk tak smutný? Co asi skončilo?“ (*Děti asi přijdou na to, že právě skončily prázdniny, ale zkuste nechat ještě prostor, opakovat otázku.*)

„Je ještě něco, z čeho může být člověk tak smutný, že si vyrobí ceduli Konec? (Možná děti přijdou i na vážnější věci, které mohou končit — přátelství, změna školy, ztráta kamarádů, i smrt.)

B se opět obrátí k člověku s cedulí: „A co tedy trápí tebe?“

A: Vypráví o zážitcích, které prožil, které ho nějak nadchly, posunuly, ale teď už skončily. Bylo by dobré, aby byly nějak autentické, vyprávět může vztahy s kamarády, mládežník i dospělý, ale tak, abychom mu to mohli uvěřit. Vyprávění vyústí v to, že by rád, aby to trvalo navždy a nikdy neskončilo.

Např.: „No, jsem smutný. Prázdniny skončily. Celý byly dobrý, ale nejlepší byl tábor. Přelo tam, pak zas bylo hrozný vedro, naše skupina prohrávala, ale nakonec všechno dobře dopadlo. A vedoucí, ti byli tak skvělí! Naučil jsem se pískat, zjistil jsem, že se nebojím v noci v lese. A bezvadný písničky. Dokonce modlit jsem se naučil. A skamarádil jsem se s Honzou, jenže je z Hradce. A teď je konec. A já bych tak rád, aby to nikdy neskončilo!“

B: „Hm, to ti rozumím. To asi zažil každý, že nechce, aby něco dobrého a pěkného skončilo. Abychom se po táboře nerozjeli domů. Abychom byli pořád s kamarády. Někdy to ale nejde jinak. Věci prostě mají svůj začátek, ale mají také svůj konec. Anebo... Počkej, teď mě něco napadlo, když vidím tu tvoji ceduli.“

---

Budu ti vyprávět příběh z Bible. A snad se to nějak setká s tím, že právě končí prázdniny, začíná školní rok a my začínáme v kostele a v nedělním novém. A začneme jako ve škole, malým opakováním, ale nebojte, tentokrát to vezmu na sebe já a není to na známky. Uvěřit si pamatujete, co všechno jsme minulý rok zažili s Ježíšem a učedníky.

*(Pokud máte, vytahujte různé obrázky, artefakty, předměty, které byly použity nebo vyrobeny v nedělní škole. Když někdo pozná příběh, jen dobře, pokud ne, vyprávějte o nich — je jedno, z kterého evangelia. Na konec si nechte znázornění ukřižování a vzkříšení.)*

Ukřižování, to byl děs. Ježíš zemřel. Tehdy si učedníci říkali: To je konec. Pak ale byl Ježíš vzkříšen. Učedníci se s ním setkali, poznali, že je živý. Že ani smrt nemůže zrušit ty dobré věci, které s Ježíšem zažili.

Takhle se s Ježíšem setkávali tváří v tvář nějakou dobu. Viděli, že je to on. A Ježíš je učil, opakoval jim všechno o Božím království. O tom, jak v Božím království vládne láska, soucit a otevřenost pro každého. Učedníci by byli nejradši, aby to nikdy neskončilo. Přáli si, aby to tak bylo pořád. Už nikdy žádný konec.

Jednou, když zas seděli u stolu a jedli spolu, řekli Ježíšovi: „Založ přece to Boží království teď. Tady v našem hlavním městě, v Jeruzalémě. Budeme pořád spolu, všechno, co říkáš, bude jako zákon, uděláme

takové nebe na zemi! Co myslíš?!”

Ježíš ale zavrtl hlavou: „Nebudu tu s vámi takhle po?ád. Už m? neuvidíte. Všechno, co jsem vám cht?l ?íct, jsem už vám ?ekl, nau?il jsem vás všechno, co pot?ebujete.“

U?edníci možná byli smutní. A zklamaní. Takže opravdu konec. The End.

*(Pozv?te n?jaké další d?ti, aby p?edstavovaly u?edníky, kte?í jsou smutní, že Ježíš odejde, že s nimi nebude po?ád. Sednou si pod ceduli „The End“, zkusí vyjád?it t?lesným postojem smutek.)*

Ježíš ale ?ekl: „Nebojte se, tohle není konec. Te? je pot?eba jít dál.“

---

*(Obra?te se ke shromážd?ní.)* Možná, kdyby Ježíš žil dneska, ?ekl by: Když se díváte na televizi nebo na film v po?íta?i, bývá n?kdy na konci nápis Konec nebo The End. Ale ?asto tam taky bývá jiný nápis. *(Ukažte novou ceduli To Be Continued, což ?esky znamená Bude to pokračovat nebo Pokračování p?íšt?.)* Ježíš?v p?íb?h není n?co jako film, který skon?í a nic už nepokračuje, ale daleko spíše jako seriál, který má hrozn? moc díl?. *(Poproste n?koho, aby ceduli podržel a postavil se na druhou stranu, než stojí osoba A s první cedulí.)*

Když Ježíš ?ekl u?edník?m, že odchází a už ho neuvidí tak, jak ho dote? vid?li, byli smutní. Když jim ?ekl, že to není konec, m?li nad?ji. Ale taky m?li trochu strach. Jak to te? bude — budeme bez Ježíše, sami?

Ježíš jim ?ekl: „Nebojte se! Te? možná máte v srdci strach, obavy nebo smutek. Ale slibuji vám, že vaše srdce naplní Duch svatý. Budete mít jistotu, že jsem s vámi, i když m? neuvidíte. V srdci a v myšlenkách se vám budu p?ipomínat, budu vám opakovat, co jsem vás nau?il, budu vás povzbuzovat a dávat vám sílu to taky d?lat. Mám totiž pro vás velký úkol. Tenhle p?íb?h o království Božím nem?že z?stat jen v Jeruzalém?. Musíte ho vypráv?t tady, ale taky všude v okolí a pak taky za hranicemi. A po celé zem?kouli musí zaznít, že B?h má rád úpln? každého ?lov?ka a chce s lidmi žít v p?átelství a v lásce. Pot?ebuji vás, abyste o mn? a o Božím království mluvili. A ve svém život? to d?lali jako já, abyste žili tak, jako jste to vid?li u m?.“

Pak se Ježíš s u?edníky rozlou?il a už ho nevid?li. Byli tu sami. Chvíli stáli s otev?enou pusou, trochu zaražení. A šli kolem dva and?lé a ?ekli jim: „Už tu nekoukejte s otev?enou pusou. A opravdu se nebojte. Ježíš se jednou vrátí a zas ho uvidíte. Do té doby je to tady te? na vás. Nebojte se.“ A u?edníci se vrátili do Jeruzaléma a shromáždili se v tom dom?, kde slavili s Ježíšem poslední ve?e?i. Vzali vážn? Ježíš?v slib, že jeho p?íb?h nekon?í, že bude pokračovat.

*(Poproste „u?edníky“ pod cedulí Konec, aby p?išli k druhé ceduli Pokračování, ceduli Konec m?že stále držet osoba A.)*

Spole?n? se modlili a povzbuzovali se. Z?stávali spolu. Z?stat n?kde sám a d?lat v?ci tak, jak je pot?eba, to je t?žký úkol. Každý, kdo n?kdy z?stal doma bez rodi?? a musel si poradit sám, ví, jak je to náro?né. T?eba jen domluvit se sourozenci. Splnit to, o co m? rodi?e poprosili, než odešli. Je to velká odpov?dnost. Proto se u?edníci modlili, aby poznali, co mají d?lat, ?ekali na sílu a odvahu, kterou jim Ježíš slíbil, když ?ekl: „Dostanete sílu Ducha svatého.“

## **Uvedení do nové ?ásti cyklu, který pojednává o Skutcích apoštolských**

My si dnes za?ínáme vypráv?t tenhle p?íb?h pokračování. Napsal ho evangelista Lukáš jako další díl svého evangelia a v Bibli ho najdete pod názvem Skutky apoštol?. Byl to Lukáš?v jedine?ný nápad, zapsat ješt? to, co bylo s u?edníky pak, ud?lat z toho Ježíšova p?íb?hu seriál. My si v dalších ned?lích v?dycky na n?jakého u?edníka nebo u?ednici posvítime, koukneme se na jeho díl vypráv?ní o tom, jak Ježíšovo poselství, evangelium, šlo do sv?ta a co se kolem toho d?lo. Abychom v?d?li, že „dál p?ece najdeme sami“, ale na té Ježíšov? cest? je s námi mnoho dalších lidí. *(Zde m?žete ukázat postavu evangelisty Lukáše s jeho*

*reflektorem a celý plakát, který bude toto pololetí v NŠ.)*

*(Obra?te se k osob? A.)* A co ty? Co myslíš, šel by z t?ch tvých dobrých zážitk? na tábo?e ud?lat seriál? Pokra?ování? Osoba A m?že odpov?d?t, vymyslet n?jaký p?íklad.

*(Pochvalte.)* Myslím, že tomu rozumíš dob?e.

*(Shr?te.)* N?co kon?í, ale pokra?uje to jinak. A taky, že to docela záleží i na nás, jestli to dobré bude pokra?ovat.“

---

*(Ke shromážd?ní, k d?tem.)* Myslím, že tahle nová cedule je moc d?ležitá a je skv?lé, že tu u ní máme n?jaké u?edníky. Ježíš?v p?íb?h v tomto sv?t? nekon?í, ale bude pokra?ovat. U?edníci, o kterých píše evangelista Lukáš, se rozhodli jít do sv?ta a žít jako Ježíš a vypráv?t o n?m. Záleželo na každém u?edníkovi, zda p?ipojí i sv?j díl ježíšovského seriálu. Ono záleží i na nás, i my se m?žeme p?ipojit.

*(Vyzv?te shromážd?ní.)* Chcete se taky p?ipojit, chcete pokra?ovat?

*(K osob? A.)* A co ty, taky se p?ipojíš? Ceduli Konec m?žeme zatím schovat — ještě není všem dn?m konec. A až bude, tak to se pak potkáme s Ježíšem tvá?í v tvá?.

A te? se budeme jako u?edníci spole?n? modlit. Pozv?te d?ti ke stolu Pán?, m?žete se t?eba držet za ruce, modlit se Ot?enáš, nebo p?ednášet jednotlivé p?ímlyvy a spole?n? na n? odpovídat: Prosíme t?, vyslyš nás.

---

*(Pokud by bylo vhodné pokra?ovat s dalším kázáním pro dosp?lé, je možno d?tem ukázat kelímek od kávy na cestu (káva „to go“) nebo podobný kelímek od limonády.)*

Víte, co to je? To je káva na cestu — n?kdy si m?žete posed?t v kavárn?, ale n?kdy je možné si koupit taky „kávu s sebou“, „kávu na cestu“, kterou si vezmete tam, kam jdete. Mám pro vás úkol — zkuste vymyslet, co u?edníci pot?ebují „na cestu“ s Ježíšem do sv?ta, co by do takového kelímku „to go“ bylo pot?eba dát.

*(Pracovat mohou ve skupinkách nebo jednotliv?, lze tento úkol zadat celému sboru místo pokra?ování kázání a poprosit varhaníka o meditativní hudbu. Prakticky: M?žeme rozdat papíry, kde bude kelímek nakreslen atp., tužky, pastelky. Výsledky je možno ukázat, p?e?íst. Využít pro modlitbu jako prosby.)*

**Pom?cky:** Cedula *The End* a *To Be Continued*, p?ípadn? tam, kde víte, že byste s angličtinou v?bec nepochodili, *Konec* a *Pokra?ování p?íšt?*. Kelímek od kávy, papíry, pastelky.

## **P?edškoláci**

Pokud pracujete jen s nejmenšími d?tmi, pak se soust?e?te na to, že u?edníci z?stali sami a mají zvládnout náro?ný úkol jít do sv?ta — tuhle zkušenost mohou d?ti mít nebo se jí mohou obávat.

Lze pracovat nap?. s kartami *Obrazy života — život v obrazech* (Oberthür, Rainer: *Obrazy života — život v obrazech : 88 obrazových karet a 44 didaktických her k rozvoji abstraktního myšlení a porozum?ní symbol ?m Bible a k?es?anství*. ?eské Bud?jovice: Petrinum, 2014). Vyberte si karty, které vám budou vyhovovat — nap?. obrázky cest, jednotlivci (modlíci se, p?emýšlející), lidé spole?n? na cest?, srdce... Cílem je vzbudit u d?tí fantazii, aby p?emýšleli, jak se mohou potkat s Ježíšem, jak mohou zažívat jeho Ducha ve svém srdci. Nejsou nesprávné odpov?di.

---

U?edníci z?stali sami. Už se s Ježíšem nepotkávali tvá?í v tvá?, nemohli si na n?j sáhnout. Jaké to je, když je ?lov?k sám? Už jste n?kdy z?stali chvíli sami?

U?edníci m?li od Ježíše úkol — musí jít do sv?ta a všude o Ježíši vypráv?t. (Karta cesty nebo cesty s rozcestím.) Báli se, že nebudou v?d?t, co mají d?lat, kam mají jít. Co asi u?edníci d?lali?

Modlili se, p?emýšleli, ?ekali (karty modlícího se, p?emýšlející, ?ekající).

Vzpomn?li si, že Ježíš jim slíbil, že bude s nimi v jejich srdci (karta srdce) a že dostanou sílu a odvahu.

Jak m?že ?lov?k poznat, že je s ním Ježíš v jeho srdci? (Vyberte r?zné karty podle vašeho uvážení a nabídn?te je d?tem.) P?ipomíná vám n?jaký obrázek to, jak m?že být Ježíš v našem srdci? Jak se to pozná? (Sami si zkuste taky jednu kartu vybrat, pokud by opravdu nikdo nic ne?ekl, m?žete mluvit i vy, ale dejte d?tem prostor.)

Podobn? i u?edníci dostali do svého srdce sílu, radost a odvahu. V Bibli se tomu říká, že dostali dar Ducha svatého. V?d?li, že je Ježíš s nimi, i když ho nevidí. S velkou odvahou pak šli do celého sv?ta a vypráv?li o Ježíši (nap?. karta dít? a dosp?lý na cest?, zpívající, tan?ící pár...).

---

A skute?n? po celém sv?t? uv??ili lidé v Ježíše. Ukažte d?tem mapu sv?ta a ke každému sv?tadílu m?jte alespo? jeden obraz kostela, p?íp. slavicího spole?enství, ?ím r?znorod?jší obrázky, tím lepší.

I my tady v ?eské republice v??íme Ježíši Kristu. M?žete taky ukázat mapu ?R a r?zné kostely naší církve i ostatních, hledejte obrázky kostel?, které mohou d?ti znát (kde mají p?íbuzné apod.). Pro malinké d?ti nejsou podstatné mapy, ale r?znorodost lidí.

**Pom?cky:** Obrazové karty; p?ípadn? mapa sv?ta, obrázky kostel? v r?zných kon?inách (Google, nebo nap?. v knížce **O bou?ce, bibli a Martinu Lutherovi** (Macek, Ond?ej — Ridzo?ová, Lenka: *O bou?ce, Bibli a Martinu Lutherovi*. Praha: Kalich, 2017) je na str. 72 obrázek r?znorodých kostel?).

## Mladší školní d?ti

Využijte motivy konce a za?átku, který je v návrhu vypráv?ní — kázání. Školním d?tem bude toto téma rezonovat. Improvizujte podle d?tí — pokud se d?ti na nové za?átky t?ší a moc na minulé nevzpomínají, klidn? do vypráv?ní za?a?te, že se u?edníci také t?šili do sv?ta, ale p?esto m?li ob?as trochu strach, jak to zvládnou.

## Starší školní d?ti

Pokud máte více ?asu, je možno vydat se po stopách misií do r?zných ?ástí sv?ta, zvláš? doporu?ujeme ty misijní snahy, které byly vedeny snahou o porozum?ní specifick?m místních obyvatel. Nap?. misie Moravských brat?í (Jednoty bratrské) v Grónsku, Labradoru, u amerických indián?, v Africe, Asii.

## P?esah

Podporuje váš sbor n?jaké dít? v Adopci na dálku? Chodí do školy, která je spojena s k?es?anskou misií? Podívejte se nap?říklad, jak pracuje ve St?edoafriické republice ve spolupráci s karmelitány [?eská nadace Siriri](#). Je vždycky to první, co je pot?eba, za?ít mluvit o Ježíši?

---

## Liturgie

### Modlitba

**Kyrie** je modlitba na úvod bohoslužby, ve které se chceme přivítat s Bohem a vyznat svoje viny:

*Bože, přicházíme k tobě a chceme být ve tvé blízkosti — Kyrie eleison (zpěv).*

*Vyznáváme, že děláme chyby, ubližujeme si navzájem, neděláme dobré věci — Kyrie eleison.*

*Uzdrav nás, ať se s tebou radujeme a máme se rádi — Kyrie eleison.*

**Slovo milosti:** Hospodin je blízko těm, kdo jsou zkroušeni v srdci, zachraňuje lidi, jejichž duch je zdeptán.

Zpěv Kyrie nebo český [Pane, smiluj se](#) najdeme např. v připravovaném zpěvníku v oddílu 2.3 *Vzývání*.

**Úvodní modlitba (kolekta):** Pane Ježíši, ty jsi začátek i konec všeho. Do celého světa jsi poslal své učedníky a slíbil jim svého Ducha. Daruj nám téhož Ducha, abychom tě následovali. Tobě buď chvála navždy.

### **Přímlyvy — náměty**

- Za církve — za faráře, misionáře, za každého učedníka Ježíše Krista; za dostatek toho, co potřebují učedníci na cestu (vizinnost ke kázání)
- Za svět — za příznivé podmínky k životu, svobodu hlásat evangelium a vyznávat Ježíše Krista; za mír a spravedlnost
- Za trpící — pronásledované pro víru; za ty, kdo jsou sami, bez přátel a bez vřdomí Boží lásky; za nemocné, kteří už se nikam nemohou vydat
- Za děti, které začínají školní rok, za jejich spolužáky, učitele, za dobré začátky; prosba o Ducha svatého, aby nás posiloval ve svědectví; za učitele nedělní školy

### **Osobní požehnání dětem se vzkládáním rukou**

Do bohoslužeb lze začít osobní požehnání, pozvat všechny, kdo začínají něco nového, děti, učitele, mládež, kohokoliv, kdo chce. Lze uvést jednoduchým vysvětlením, co požehnání je a jak vypadá, např.: Požehnání je Boží slib, smlouva, že s námi bude a že nás má rád. Když žehnáme, říkáme slova, abychom to věděli, a dotýkáme se jeden druhého, třeba rukou hlavy nebo ramene, abychom to cítili. Můžeme na slova požehnání odpovědět Amen.

Oslovujte všechny jménem, nespěchejte, skloňte se k malým, skutečně se dotýkejte, zvažte, jestli hlavy nebo ramene. Např.: Martine, Pán Ježíš je s tebou svou láskou a dá ti sílu Ducha svatého.

### **Ke společnému slavení večeře Páně**

V některých sborech je možné slavit večeři Páně s celým sborem, včetně přijímajících dětí. Začátek školního roku je pro to samozřejmě dobrá příležitost, ale jako první večeře Páně s přijímáním dětí se nehodí, pro to je potřeba delší příprava sboru i dětí.

### **Písně**

Píseň [Děk slovům tvým](#) se textově skvěle hodí k příběhům ze Skutků. Lze ji sbor naučit např. po kázání.

*Jďte po všem světě* (HA 118); *Do Boží slávy vstoupil Pán* (HA 123); *Veni Sancte Spiritus* (SV 470); *Připravujte cestu* (SV 239)

### **Biblický text k zapamatování**

*Dostanete sílu Ducha svatého a budete mi svědky. (Sk 1,8; upraveno)*

## Rituál

Společné setkání lze pravidelně **zahajovat písní** např. [Dík slovům tvým](#). Krátká je píseň *Dál přece nejdeme sami* (SV 39). Dá se využít také refrén písně *To já, ó Pane můj* (SV 331) a její první sloka „Koho pošlu, kdo se hlásí...“ Na tyto písně se dá navázat představením postavy, o které si dnes budeme povídat.

Zahájení s pomocí výtvarného znázornění: Do světla reflektoru na plakátu umístíme dnešní postavu (černobílý obrázek), po vyprávění ji mohou děti vybarvit.

## Okénko do bohoslužeb

Pokud v bohoslužbách potěbujete jen krátce otevřít nové téma Skutek apoštolských, přineste si reflektor, silnou baterku, případně obrázek reflektoru. Ptejte se, co to je, na co se to používá, využijte slovního spojení „posvětit si na něco“. Pokračujte podobně, jak je to v odstavci „Uvedení do nové části cyklu“, který je obsažen v kázání. Pokud máte skutečný zdroj světla, můžete posvětit na někoho z dospělých a zeptat se, zda chtěl a mohl přidat svůj díl do Skutek (sboru v...). Udělejte z toho legraci, aby se případně lidé necítili příliš zaskočení.

Odkaz na pracovní list

[01 Nanebevstoupení](#)

Kam dále

[Elen Plzáková, upr. Tomáš Trusina: Evangelium se vydává do světa \(starší přípra...](#)

[Heslo „Moravští bratři“ na wikipedii](#)

[Misie světové Jednoty bratrské](#)

[„Pane, smiluj se“ z připravovaného nového zpravěníku](#)

[Píseň „Dík slovům tvým“](#)

Odkaz na píseň

[Jďte po všem světě \(BTS86\)](#)

[Do Boží slávy vstoupil Pán](#)

[Veni Sancte Spiritus \(SV470\)](#)

[Otevřete brány hradb kamenných](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami IV \(s apoštoly, s Janem a celou církví\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Skutky 1,1–14](#)